Po co człowiek ma troszczyć się o ziemię?

Bóg, stworzenie i człowiek • Rdz 1:14–25

Myśl przewodnia

Różnorodność stworzenia zachęca do odpowiedzialnej troski; wniosek o obowiązku człowieka wyprowadzamy także z Rdz 2:15.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

W Rdz 1:14–25 czytamy o kolejnych etapach biblijnego stworzenia. Czwarty dzień opisuje światła niebieskie oraz ich rolę w wyznaczaniu dni, nocy i pór. W piątym dniu pojawiają się zwierzęta wodne i ptaki. W szóstym, przed opisem człowieka, opowieść wymienia zwierzęta lądowe.

Czytając, warto dostrzec słowa mówiące o różnorodności i dobrym dziele Boga. W tekście stworzenia nie są przypadkowymi dodatkami do historii ludzi. Mają miejsce we wspólnym świecie. Możemy uczyć się rozpoznawania gatunków, rozumienia ich potrzeb i odpowiedzialnych zachowań.

A gdzie Biblia wprost mówi, że człowiek ma opiekować się światem? Otwórzmy Rdz 2:15. To inny fragment niż dzisiejsze wersety: człowiek otrzymuje tam zadanie uprawiania i strzeżenia ogrodu. Wspólnie możemy wyciągnąć wniosek, że troska o ziemię jest częścią odpowiedzialnego życia.

Warto zauważyć, że Rdz 1:14–25 przede wszystkim opowiada o kolejnych dziełach stworzenia. Zadanie troski o ziemię wyprowadzamy także z Rdz 2:15. Przy lekturze trzeba wskazać, skąd pochodzi opis, a skąd obowiązek. Troska wyraża się w zachowaniach sprawdzalnych.

Ten wniosek nabiera znaczenia w prostych czynnościach. Segregujemy odpady, nie niszczymy gniazd, nie zostawiamy śmieci w lesie. Jeśli nie wiemy, jak pomóc zwierzęciu, szukamy osoby z odpowiednią wiedzą.

Cele lekcji

• Wskazuje wersety dotyczące świateł, ptaków, ryb i zwierząt lądowych.

• Odróżnia Rdz 1:14–25 od nakazu z Rdz 2:15.

• Uzasadnia konkretny przykład troski o środowisko.

• Wskazuje w tekście odpowiedź na pytanie: W którym fragmencie wyraźniej mowa o zadaniu człowieka wobec ogrodu?

Przebieg zajęć

Pytanie do odkrycia — 4 min

Zadaj pytanie: „Co by się zmieniło, gdyby w okolicy zabrakło ptaków lub owadów?”. Przyjmij różne odpowiedzi i odłóż ich sprawdzenie.

Czytamy i lokalizujemy wersety — 10 min

W poprzedniej lekcji poznaliśmy światłość, niebo, ląd i rośliny. Teraz czytamy dalszy fragment: o światłach niebieskich i zwierzętach. Czytamy Rdz 1:14–25.

Szukamy sensu tekstu — 9 min

Przeczytaj fragment w trzech zespołach (dni 4, 5, 6a). Każdy zespół notuje wersety i dwie obserwacje. Następnie osobno czytacie Rdz 2:15 i zaznaczacie, co pochodzi z którego tekstu.

Zadanie i rozmowa — 12 min

Uczniowie wykonują „mapę potrzeb”: wybierają ptaka, rybę albo zwierzę lądowe, wypisują trzy potrzeby i jedno zachowanie człowieka, które pomaga je chronić. Dopisują odsyłacz biblijny do wniosku.

Wniosek i zastosowanie — 5 min

Zapytaj: „Jaką małą rzecz zrobisz w tym tygodniu, by chronić otoczenie?”. Odpowiedź można zachować dla siebie.

Ćwiczenie uzupełniające

Podkreśl w Rdz 1 rzeczowniki dotyczące zwierząt, a w Rdz 2:15 czasowniki wskazujące zadanie.

Pytania i propozycje odpowiedzi

W których wersetach pojawiają się ptaki?

Rdz 1:20–23.

Czy Rdz 1:14–25 wprost poleca ludziom strzec ogrodu?

Nie. O obowiązku człowieka czytamy między innymi w Rdz 2:15.

Co oznacza odpowiedzialna pomoc zwierzęciu?

Rozpoznanie potrzeb, unikanie szkody i proszenie specjalistów o pomoc.

W którym fragmencie wyraźniej mowa o zadaniu człowieka wobec ogrodu?

W Rdz 2:15; Rdz 1:14–25 opisuje wcześniejsze elementy stworzenia.

Pomoce dydaktyczne

- Biblie, kartki z trzema zakresami wersetów
- kartki A4 i ołówki
- karta pracy i kolorowe znaczniki
- plansza: tekst – wniosek – zastosowanie

Wskazówki biblijne i wychowawcze

- Rdz 1:14–25 obejmuje ciała niebieskie i zwierzęta. Nakaz dotyczący człowieka i troski o ziemię wynika z szerszego kontekstu Rdz 1:26–28 oraz 2:15. | Uzupełnienie IV: Rdz 1:14–25 opisuje światła i zwierzęta, a nie zawiera jeszcze nakazu skierowanego do człowieka, by uprawiał i strzegł ogród. Zadanie człowieka pojawia się w dalszych tekstach. Z czynnego szacunku dla przyrody nie wyprowadzaj twierdzeń przyrodniczych bez źródeł.
- Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.
- Udział w rozmowie i modlitwie jest dobrowolny. Dziecko może pytać, milczeć i zgłaszać wątpliwości.
- Wersety 14–19: światła na sklepieniu i ich funkcje w wyznaczaniu czasu; nie dopowiadaj współczesnej kosmologii.
- Wersety 20–23: istoty żyjące w wodzie oraz ptaki; podkreśl zgodnie z tekstem błogosławieństwo pomnażania życia.
- Wersety 24–25: zwierzęta lądowe; człowiek pojawia się dopiero od wersetu 26.
- Bezpośredni nakaz dotyczący człowieka i ziemi znajduje się w Rdz 1:26–28 oraz 2:15. W tej lekcji troska o przyrodę jest praktycznym wnioskiem z szerszego kontekstu, a nie cytatem z wersetów 14–25.

• Nie utożsamiaj biblijnego „panowania” z dowolnym wykorzystywaniem. Jego znaczenie będziemy szczegółowo badać przy Rdz 1:26–28.

• Rdz 1:14–25 obejmuje ciała niebieskie i zwierzęta. Nakaz dotyczący człowieka i troski o ziemię wynika z szerszego kontekstu Rdz 1:26–28 oraz 2:15.

• Uwagi do interpretacji i bezpieczeństwa: Rdz 1:14–25 opisuje światła i zwierzęta, a nie zawiera jeszcze nakazu skierowanego do człowieka, by uprawiał i strzegł ogród. Zadanie człowieka pojawia się w dalszych tekstach. Z czynnego szacunku dla przyrody nie wyprowadzaj twierdzeń przyrodniczych bez źródeł.

Kontynuacja w domu

Razem poszukajcie sposobu pomocy przyrodzie, który jest bezpieczny i naprawdę użyteczny.